

120 tūkstoš sējumu atgriezies pie saimniekiem

1961. gada beigās mūsu Institūts saņēma iepriecinošu vēsti — KPFSR Kultūras Ministrija ierosinājusi Rīgas politehniskajam institūtam pārņemt atpakaļ grāmatas un žurnālus, kas Pirmā pasaules kara laikā tika evakuēti uz Ivanovas pilsētu Lai veiktu priekšdarbus grāmatu pārņemšanas organizēšanai, decembra vidū biju aizbraukusi uz Ivanovu.

Grāmatu fondam, kas saglabājies Ivanovā un uz kura pamata tiks veidots Institūta bibliotēkas retumu fonds, ir interesanta, savdabīga vēsture. 1915. gada jūnijā, fronteī tuvojoties, Rīgas politehniskais institūts tika evakuēts. Vienlaikus uz Tartu, pēc tam uz Nižnij-Novgorodu, Maskavu un Ivanovu evakuēja arī vērtīgākās grāmatas — apmēram 120 000 sējumus. Pasaules kara laikā daļa evakuēto grāmatu palika Maskavā un Nižnij-Novgorodā, ievērojama daļa gāja zudumā. Pateicoties M. Frunzes rūpēm un personīgai gādībai, līdz Ivanovai tomēr nokļuva apmēram puse evakuēto grāmatu — 53.792 sējumi (20 930 nosaukumi). Gadu gaitā daļa no minētajām grāmatām norakstīta, daļa atrodas to Institūtu bibliotēku fondos, kas trīsdesmitajos gados Ivanovā izveidojās uz evakuētā Rīgas Politehniskā institūta bāzes (piem., Ivanovas Ķīmijas tehnoloģijas institūts 1931. gada u. c.). Reorganizētā Rīgas Politehniskā Institūta grāmatas pārņēma Ivanovas apgabala Zinātniskā bibliotēka, kuras t. s. «Rīgas fondā» šobrīd 28 071 sējums vācu, angļu, franču un nedaudz

arī krievu valodā. 5 152 sējumu (1 752 nosaukumi) reevakuēti jau pirms otrā pasaules kara un atrodas Rīgas Politehniskā Institūta un P. Stučkas Latvijas Valsts Universitātes Zinātniskās bibliotēkas fondos.

Grāmatas, ko šogad paredzēts pārņemt, Ivanovas apgabala Zinātniskā bibliotēka rūpīgi glabā jau vairāk kā 30 gadus. Fonds aizņem apmēram 200 m² lielu krātuves telpu. Rūpēs par vērtīgā fonda saglabāšanu apgabala bibliotēkas darbinieki Lielā Tēvijas kara laikā paveica ļoti grūtu darbu, pārvietojot biezos, ādā iesietos grāmatu sējumus uz drošākām telpām — no ēkas augšējā uz apakšējo stāvu! Minētajā fondā atrodas literatūra visdažādākajās zinātņu nozarēs: arhitektūrā, celtniecībā, ķīmijas tehnoloģijā, mašīnbūvē, metalurģijā, matemātikā, fizikā, lauksaimniecībā u. c. Starp tām ir ļoti daudz zinātniski-pētnieciskajam darbam nozīmīgu grāmatu un žurnālu, par ko liecina fakts, ka minēto fondu starpbibliotēku abonementa kārtībā aktīvi izmanto Ivanovas Ķīmijas tehnoloģijas institūta, Rostovas un Voronežas universitāšu mācību spēki u. c. zinātniski darbinieki. «Rīgas fondā» ir daudz bibliografisku retumu matemātikā u. c. zinātņu nozarēs, kā arī nozīmīgi ārzemju un krievu valodā publicēto tehnisko žurnālu pilni gadu komplekti.

Līdz Rīgas Politehniskā Institūta 100 gadu jubilejai minēto grāmatu fondu paredzēts pārvest uz Rīgu.

Dz. Tomsone